

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Bölüm 2

6

Yüksek Teknoloji, Globalleşen Evren kültüründe geri göç boyutu

Returning Home migration at High Technology Culture in Globalization World

M Arif AKŞİT**

*Globalleşen Evren hâkim benim derken birey Hakları düzelmesi ile geri dönüş göçü yaşandığı için sistem değişmiştir, lider olabilmek için uyum şarttır.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik

xx

Yüksek teknoloji olan bir cihazın en önemli parçası olan, örneğin telefon içindeki cip, birçok fabrikada üretilmesi gereksiz olmuştur. Gelişimin sağlanabilmesi için ve üretim sayısı olarak bir yapı oluşturulmalıdır.

Bu amaçla bir fabrikanın özel ve ulaşılmaz, güvenli bir yerde olması ama ürünlerinin tüm Dünyaya da satılması gereklidir. İkinci Dünya savaşında da bu alanlar Japonya gibi ülkelerin oluştuğu, gümrük sorunu olmadan üretilmesi ve yakık yerlerin toparlanması ve hizmet götürülmesi amacı taşımıştır. Kısaca bu yaklaşım başarılı olmuş, savaşın bir ülke, dost ülke konunu olmuştur ki Japon kültürel yapısı ile dost olunmayı öngörmek olası değildir.

Suriye de aynı yaklaşım ile dost yapılabilir. Kaynaklardan faydalanma ötesinde hizmet götürülmesi planlanmalıdır. Yeraltı sularından zengin ve tarıma uygun alanları ile Devlet Üretim Çiftlikleri modeli ile Ziraat Fakülte şeklinde yapı oluşabilir.

Ulaşım boyutu ile de ticaret yolları sayesinde gemi ile tüm Afrika dolaşmak değil, kısa demiryolu ve karayolu ile kestirme yapılabilir. Bunu bazı hizmet birimleri ile desteklenmesi yerinde olacaktır.

Petrolü alalım, para verelim mantığı güzel ama aldıkları para nereye harcanacaktır? Çatışma olacak ve biz hakimiyetimizi kuracağımız mantığı geçerli olmamalıdır.

S evgi ve insanlıkta olmak, huzur ve güven gelmesi ile insanlar çatışma ve burada sadece ben olacağım algısından kurtulmalıdırlar. Toplum bir yerde geçinmek için gelirin ötesinde diğer kültürel boyutlarda istemektedir.

Hazır ihtiyaçların giderilmesi onları ülkelerinde muhacir durumuna sokacak ve çatışma boyutu düzelmeyecektir.

Fabrika kurmak Endüstri Kültürü yapısında uygun gelebilir ama Yüksek Teknoloji ve Global kültür yapısında olduğumuz göre tutunması ve ürününün tüm Dünyaya hitap etmesi gerekir.

Birey Hakları dikkate alındığında da bir iş ve aş olasılığı ile öncelikle sağlık ve eğitim önemlidir. Eğitim alınca, global ülkelere bakarak ben de istiyorum mantığı gelişecek ve çatışma boyutu artacaktır.

Amaç çatışma olsun ben de kazanayım mantığı ilk planda uygun gelebilir ama Vietnam örneğinde olduğu gibi bir ülke kaybedilmiş olacaktır. Daha sonra yaklaşım ile, örneğin Tik ağaçlarının işlenmesi ve Pazar olması ile bir ilişki oluşturulabilir. Bunun savaş öncesi kurulmuş olsa idi bu ülke kaybedilmiş olmazdı.

Afganistan halen kaybedilmiş olarak görmüyorum, doğrudan iletişim ve ilişki yerine, örneğin Türkiye ile hizmet götürülmesi ile düzetme olanağı hala olduğuna inanıyorum. Konu geri göç ötesinde çatışan ve birbirini düşman gören insanların olmaması, genetik ve sosyal kardeşlik gerçeğinin hizmet götürerek yardım ve paylaşım ile oluşabileceği tarihsel örnekler ile olabilir denilmektedir.

Özet

Yüksek Teknoloji, Globalleşen Evren kültüründe geri göç boyutu

Amaç: Global etkileşim nedeniyle Yönetim, Kamu Düzeni, Devlet Nizamı diyerek, birey hakları yerine gelmeyince ve zalim zorlamalar nedeni ile halk zulüm görmüş göçmüş, şimdi geri dönme boyutunda, devlet düzeni, global kültür ifadesi ile tereddütleri olmaktadır.

Dayanaklar/Kaynaklar: Kaynak Sosyal Antropoloji Dersleri ve kişisel B. Güvenç hocamla yapılan konuşmalar ve Yazarın kendi görüşleri olmaktadır.

Giriş: Bu kültürel yapıda medya ve internet kanalı ile Dünya bir bütün halini almış, bireyler her türlü hizmeti talep eder kılınmış, ama imkanları yeterli olması söz konusu olmayınca, büyük patrona hizmet etme ötesinde bağlı olmak ile olacağını sanmışlardır. Ancak, Kamu Düzeni adı altında birey hakları çiğnenmiş, karşı çıkınca da zulüm görüp göç etmişlerdir. Zalim gidince geri dönme bir tereddüt içinde olacak, birey hakları olmadıkça da netlik olmayacak ve huzur bulunmayacaktır.

Genel Yaklaşım: Her birey bakış penceresinden, oluşan boyutun Yüksek Teknoloji, Global Kültür yapısı temelinde oluşan boyut irdelenmektedir. Geri dönmeyi oluşturma için yapılacak katkı, birey hakları temelinde hizmet olmalıdır.

Başlıca boyutlar: Birey Hakları temelinde Kanunilik ilkesinde olmak gerekirken, düzen adı altında olanlar zorlama ve işkence boyutunda olurlar. Bunun dayanağı da Kuran derler, ama gerçekte Kuran Kul Hakkı boyutunda olmaktadır ve öldür ifadesi tercüme veya oynama ile bozulan anlamdır. Yüksek Teknolojik yapı, artık hakları sağlama ile menfaatini korumalıdır.

Yaklaşım: Düzen sağlanmak isteniyorsa adalet, kul, birey hakkı ile olmaktadır. Yüksek Teknoloji Kültürü bunu fark edip, kaybettiklerinden ders çıkarmalı, geri dönüş boyutunda Suriye'de bu kul hakkı yapısını kurmalıdır.

Sonuç ve Yorum: Eğer düzenden kaçış, insanların mutluluğu ise, kul hakkı temelinde bir düzen oluşturmak, hak edişe göre hakkı vermek, adaletin bu kavram olduğunu algılatmak olmalıdır. Suriye'de bu sağlanmaz ise geri dönüş sorunlu olacak, düzen oluşturulmayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Teknoloji düzeni hizmet ile sağlamalıdır

Outline

Returning Home migration at High Technology Culture in Globalization World

AIM: Due to the Globalization of the World, the Administration, by indicating the public order or common sense, not at individual civil liberties, from superior power forced and be on cruel acts. Now at the returning migration, considered to be the human personal rights be applied or not. Expected the Hight Technology culture aspect be return form public order.

Grounding Aspects: The Author, personal decisions are noted and form Social Anthropology lesson matters and personal conversation when at Rector with B. Güvenç.

Introduction: Today at such media and internet facilities, World is flat and one, people demanding every kind of serving, but not considered their probabilities. To serving big Brother, is not so satisfied, being in oppression. After escaping the Tyrant, whether astonished, the human right can be given, even by their effort, so have right to be in peace?

General Considerations: In this Article the point of returning migration is discussed under the Hight Technology Culture perspective. For returning to their country, back migration, must require servicing to live in peace.

Proceeding: For human rights as primum, legitimate on law is essential, thus by indicating as public order, this legal system must in active form. Thus, tyrant, discussed the Quran verses, by degenerating and wrong translation, so, must be as noted one for peace.

If not as a regular rule at Syria, from individual right standpoint, not returning person as over 50% cannot be expected.

Key Words: Public order be servicing from Hight Technology

Giriş

İlk planda konu Yüksek Teknoloji Kültüründe olan insanların irdelenmesi gerekir.

Amerika ve Batı yanında Rusya ve diğerleri de bu yapıda kabul edilir. Dünya Hakimiyeti istedikleri için, Japonya, Çin çaba içindedir ve Türkiye bile bu kültüre girme çabası içinde olmuştur.

Ancak süreç bunda başarılı olunmadığı, zorlama ve terör ile iş birliği ile birliktelik istenilen yapıyı bozmaktadır. Kendi askeri ile girme yerine başka silah tutanlarla olması da uzun dönemde başarısızlık olmakta, halk kaybedilmektedir.

Türkiye’de bazı gruplar, oran %30 kadar çıkabilmektedir, Yüksek Teknoloji Kültürü ile çözümü desteklemektedirler. Bu nedenle Suriye girişimin tek bu şekilde olacağını düşünerek girmeyelim, kendi hallerine bırakalım diyenler vardır.

Birey Hakları kültürel yaklaşımı getirmeye niyetli olan Türkiye, bu kültürel yapının gücünü kullanarak ele almakta, sorunlara yaklaşmaktadır. Hata yapılmazsa da başarılı olunacak görülmektedir.

Birçok ülke başarısız olmasını istediği ve kendi muhalefeti de iktidar yolunun başarısızlıktan geçtiği düşüncesi olunca, yaklaşımlarda bilinçli veya bilinçsiz haklar temelinde olacağı sanılmaktadır.

Bilinçsiz denilmesinin nedeni, insanların yetişmesi olarak bakıldığında, bu yaklaşımları aldıkları kültürel eğitim değil, kendi akılları ile bulabilme boyutu olmaktadır.

Türkiye Kanunilik ilkesinde yargı karar vermektedir. Kamu görüşü ve ortak-akıl gibi jüri karar vermemektedir. Bu boyut temelde Türk Ceza Kanunlarında vardır¹.

Bunun Temel İlkeleri ilk tanımlananlar olmaktadır:

Ceza Kanununun amacı: Madde 1- (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3- (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur.

(2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4- (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

Özel kanunlarla ilişki: Madde 5- (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Burada ilk planda kişi hak ve özgürlükleri gelmekte, kanunda olmadıkça ceza verilemeyeceği ile kıyas ve yorum yasağı getirilmekte (jüri sistematüğinden ayrılan temel nokta), eşitlik ve tüm kanunlarda da TCK bağlayıcı denilmektedir.

Başlıca etkileşim din faktörü olmaktadır. Tarikat ve mezhepsel yaklaşımlarda bir kalıp ve dikta bakış öne çıkar. Buna karşın Kuran^{2,3} temelinde ise birey hakkı temeldir.

--- Kalıp içinde olan (Eslemna) iman etmiş değildir denilmektedir (49/14). İnancın bilinçlenme ile eyleme dönüşmeli demektir.

--- Hristiyan, Yahudi, yıldız tapanlarda bile inanmışlar olduğu boyutu vardır (2/62, 5/69, 22/17).

--- Kendilerini inanmış sananlarda da kozalı olup, kendilerini bir hapis görüş ve davranışlarda oldukları belirtilmektedir (7/172, 10/92, 36/6, 107/5).

Türkiye'de başörtü konusunun birey hakkı olarak çözülmesi bir kültürel değişimi getirmiş ama halan muhalefet bunu kabul etmemektedir.

Kültürel Yapıya Göre Sınıflama⁴

Kültürel yapılara bakıldığında bazıları için Yüksek Teknoloji Kültürü en üstte ele alınabilir.

Bunlara göre her kültürel yapıda Birey Hakları yaklaşımı vardır denilmektedir.

Bu yanlış değil, Kuran temel denilirken ülkelerin farklı yapıda olmaları ile Kuran yorumunu bozdukları da bir gerçekliktir.

Örnek olarak:

- Kesin olarak tüm Resullere iletilen boyuttur. Hak olarak öldürme eylemi yapan ancak öldürülebilir. Peygamber değil elçi/resul olarak geçmektedir ve doğrusu da budur, birey olarak sadece iletici olmuşlardır, katkıları kabul edilemez. Hadis söz demek, Kuran sözünü ancak belirttikleri olabilir. Bu Kuran ayetlerinde belirtilmektedir. Konumuz olmadığı için üzerinde durulmamıştır.

5/32: *Bu nedenledir ki İsrailoğulları üzerine şunu yazdık: “Kim bir kişiyi bir kişiye karşılık (kisas) veya yeryüzünde fesada karşılık olmaksızın öldürürse, **bütün insanları öldürmüş gibidir**.. Kim de onu **diriltirse, bütün insanları diriltmiş gibidir**...” Ant olsun ki Resullerimiz onlara açık deliller olarak geldi; ama hâlâ onlardan birçoğu bunun ardından, yeryüzünde israf etmektedirler (verdiklerimizi değerlendirmemekteler).*

- Bozma bir yaklaşım, uzaklaştırın, etkisiz kılın denilmektedir, yoksa öldürme karşı nefreti doğurur: 2/191 ayette “*nerede yakalarsanız öldürün*” ifadesi olduğu, daha doğrusu böyle tercüme görülmektedir.

2/191: ***Onları nerede yakalarsanız orada öldürün.** Sizi sürdükleri yerden siz de onları sürün!.. Fitne (insan) öldürmekten daha şiddetlidir (suçtur)... Onlar sizle savaşmadıkları sürece, Mescit-i Haram yanında onlarla savaşmayın. Onlar sizi öldürmeye kalkarsa o zaman siz de onları öldürün. İşte kâfirlerin yaptığının karşılığı budur*

- Fesat çıkarma, zamanımızda terör demektir, nitekim silah çeken vurulur. Teslim olurlarsa da en alt ceza alırlar. Eziyet yerine koruma ve gözetme yapılır. Vurmak için illa öldürme değil, yaralama da yapılacağı izni çıktığı şeklinde yorumlanmaktadır:

5/33: *(Allâh ve O'nun Resulü ile savaşanların ve yeryüzünde fesat çıkartmak için uğraşanların yaptığının karşılığı; öldürülmeleri yahut asılmaları yahut ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi yahut hapsedilmektir. Bu onlara dünyada bir rezilliktir... Sonsuz gelecek sürecinde ise onlara azîm bir azap vardır)*

- Burada kullanılan kelime **Fektulu** denilmekte, anlamı kusursuz yap, temizle demektir. Ancak meallerde⁵ ise **fektuluhum**: *hemen onları öldürün* şeklindedir. Öldürme kelimesi **Katl** olup, **katele**: *öldürürse*³, bizde katletmek, yapana da katil demektediriz.

Zalim bu şekilde yorumlayarak onları temizledim, öldürdüm ifadesini kullanır. Temizleme değil, ceset ve ölü bırakmak ile nefret ve temizlenmesi imkânsız bir boyut oluşmaktadır. Sonuçta halk ayaklanıp seni temizlemektedir. Bilindiği gibi temizleme bir mecazi anlam olup, öldürme hiçbir zaman temizleme yerine geçemez, argo yanlış kullanılmanın sonucudur ve bu da bir saptırmadır.

Burada söz edilen, Yüksek Teknoloji Kültürü kendi çıkarları için farklı yorum getirebilir ama birey hakkı er veya geç üstün gelecektir. Bu nedenle birey hakları temelinde yaklaşması ile asırlar boyu sürecek ilişki ve iletişim içinde olabilir. Bunun yolu hizmet götürme ile iki tarafında kazançlı çıkmasıdır.

Kültürler

- 1) **Kabile Kültürü:**
- 2) **Tarım Kültürü**
- 3) **Endüstri Kültürü**
- 4) **Yüksek Teknoloji Kültürü**
- 5) **Birey Hakları Kültürü**

Kültürler bu grupta ele alınmış ama zamanımızda bu şekilde yalın değil karma kültürel yapı olduğu da kabul edilmelidir.

Kültürel öğeler Sosyal Antropolojik olarak şunlardır.

---AKÇEDİST: Aile, Kaynaklar, Çevre, Yönetim (Din/Devlet kurumları), İnsan, Sağlık ve Teknoloji.

Bu konular aşağıda irdelenmektedir.

Yüksek Teknoloji Kültürü Öğeleri⁴

Yüksek Teknoloji Kültürü

- a) **Aile:** Globalleşen bu Evrende bir süper güç olmuştur, buna rakipler türemiştir. Amerika ve Rusya temel iki ülke iken, İkinci Dünya Savaşı sonrası Batı ve Doğu Bloku olmuş ve birçok ülke bu gruba katılmıştır. Askeri yapı, NATO iken Varşova paktı olmuştur. Bu durumun aile ögesi altında sunulması, tüm yaşama, kıyafet ve tutum, davranışlarda buna göre yapılanmakta olduğudur. Zamanla bir tarafta memur ve zorlama ve kuralcı sistem ile, diğer yanda bağımsız serbest ekonomi modeli oluşunca, ülkeler Batı tarafına kayamasa bile özlem duyar olmuştur. Ülkeler Batı karşıtı tutum içinde olunca, bazı terör metodu kullanan gruplar, süper gücün maşası haline gelmiştir. İlk planda Doğu Bloğu kullanmış, başarılı gibi görüldüğü için Amerika da bu yapıyı kullanır olmuştur. Sorun dikta olunca, aile yapısını korumak için uyan ve ses çıkarmayanlar birden ayaklanma taraftarı olmuş, baskı nedeniyle de göç etmişlerdir. Türkiye ilk tercih yer olmaz iken, rahatlık ve imkân yaratılması ile ilk seçilen ülke olmuştur. Batı Bloku bu nedenle maddi destek de sağlamıştır. Muhalefet karşı çıkmış, ancak dini görüş ve İslam'da göçen ve kabul edenin tarihsel Resul boyutunda olunca, halk benimsemiş veya benimser görünmüştür. Suriye geri göçü söz konusu olunca, yeni yer uygun olunca göçmeyi düşünen %45-50 iken, hemen ancak %10 olması beklenilmelidir. Aile toplumun ana yapısı, çekirdeği olduğuna göre, memnun olmaları burada benzer yaklaşımın Suriye'de de olmasını sağlamaktır. Suriye gerçeğinde halk bir üst gücün hâkim olduğunun farkındadır, ancak dikta yanlısı olunca, yeter artık denilerek tüm aile ve gruplar bütünleşip bir isyana kalkışılar ve bu böyle olmuştur.
- b) **Kültürel Kaynaklar:** Toplum üstün gücün yapısına ulaşmak ister, bu süper güce katkı ve ekonomik yarar sağlar. Ancak satın alınamaması ve kullanmamak da bir kırgınlık, karşı yaklaşımlar ile nefret duyulması oluşturulabilir. Sosyal sınıflar yaratabilir. Eğitim globalleşmesi ile bireyler isterler. Ekonomi etkin, verimli, kullanılabilir ve sahip olmayı gerekli kılar. Ölçüm de memnuniyettir. Bu açıdan arabaya sahiptir ama bol yakıt tüketen eski tip ise memnun olamaz. Niye bende olmuyor diye kendine değil yönetime kızar. Maaş artmalı demektedir ve enflasyona kızar. Göç onlara imkân sağlasa bile, tersi muhalefet, devlet yardım ediyor derler.

Kültürel yapı bozulup, kızgınlık ve nefret oluşturmaya çalışılır. Ülkemizde bunu başaramadılar.

Kültürel kaynak burada devreye girer, abartılar olsa bile genel yapı göç edenleri hoş karşılar.

Geri dönmeyecekler, daha çok gelen olacak, bize zarar verdiler, orada da vermeye devam edecekler tezi de kültürel kaynaklara göre oluşacak, etkilenecek veya etkisiz kalacaktır. Kanım etkisi olmayacak, daha çok Suriye olasılığı doğacaktır.

Burada ekonomi ve katkı ile ilk gelen göç boyutunda tahminen bence, 60 Milyar Dolar gelmiş, şimdiki Pazar imkânı doğması ile bu devam edecektir.

Suriye gerçeğinde halk, kültürel kaynakları ve etkileşimi arttıracaktır. Özellikle kendileri kullanma ama çocukların Türkçe öğrenmesi ötesinde, ilişkilerin devamlılığı istenecek ve kültürel etkileşim olacaktır. Global kültür istenilen boyuttur.

- c) **Çevre:** Göç durumunda temel değişen çevre sanılır, gerçekte ise farklı kültürel yapı içinde olmak, kendini kabul ettirmek boyutudur. Bunun olmayacağı düşünülür, nitekim gelenlere hoş geldin değil, niye geldin, biz seni istemiyoruz denilir.

Muhalefet bu oranın %30 gibi büyük olduğu iddiasında olsa bile %10 olduğu sanılmaktadır, çünkü itirazlar minimal kalmaktadır. Bu oran azınlık oranıdır.

Her çiçek kendisine uygun olan yerde yaşar, büyür gelişir ve yeni nesiller oluştura bilir. Bu insanlar içinde geçerlidir, ancak farklı insanlar kendi çevresini oluştururlar ki bu yaşama ötesinde varlık için önemlidir.

Dikta olan yerde var olanlar bile kurur, yok olmak tehlikesi üzerine göçerler ama geri dönüş için şartların uygun olması sağlanmalıdır. Bu ilk planda olmayacağı için bekler veya tekrar yapılandırır.

Yapılanma oturma ve beslenme için önemi kaçınılmaz ama sağlık ve eğitim ile desteklenmelidir.

Suriye gerçeğinde halk, yeniden göç etmek için çevrenin uygun olması, kısaca yeniden yapılandırılması için gerekli olduğu bilincindedirler. Çünkü daha önce göçmüş ve olası şartlar değil, yaşadığı şartlar vardır. Bunların yok olması değil, çözümlenmesi yapılması veya yapmayı öngörürler. Türkiye bu noktada önemli rol oynaması beklenilmektedir. Hangi globalleşen ülke olursa ona eğilimli olurlar.

- d) **Eğitim:** Göç edenler ve geri göç edenler, sorunları çözecek uzman ve eğitilmiş bireylerin öneminin farkındadırlar. Ancak, kendilerinin eğitilmesi bir süreç olduğu için bunu yapmaya çalışmazlar.

Çocuklarının mutlaka eğitilmesi taraftarı olsalar bile bunun yabancı ülkede %50 civarında olması büyük başarıdır.

Globalleşen kültür, iletişim ve ilişki için kendi lisanlarının bilinmesi, öğrenilmesi ve kullanılması temel boyuttur. Her iş birliği yaptığı kuruluşa kendi lisanı ile iletişim istenir.

Lisan öğrenmenin ötesinde, bireyler kendi kültürlerini kabul edebilecek fikir ile tutum ve davranışlara bakar. Sevgi ve insanlık boyutu olursa eğitimi kendi başlarına da tamamlarlar. Türkiye için bu gerçekleşmiştir.

Hizmet ve imkân sağlanmadığı sürece, Batı lisanlarının kullanılması zor ve direnç olacaktır.

Suriye gerçeğinde halk global Evrende önemi ötesinde nasıl sahip olacağı endişesinde olur. Kendi lisanının da yok olmasını istemez. Karma eğitimi benimserler. Geri göçte de aynı imkânı bulamadıkları için, geldikleri ülke ile teması kaybetmek istemezler. Bu dikkate alınması ile geri göç oranı artar, artacaktır.

- e) **Yönetim:** Burada eski yönetim dikta olduğu için, aynı sistem beklenmez. Ancak toplum yapısı eğitilmiş ve bu konuda yetişmiş elemanı da yoktur. Göçtüğü ülke ve global yapıyı ister ama olmasını da beklemez ama ister.

Yasama için çok halk olduğu için Meclis yapısı tam oturması beklenmez, bu nedenle uluslararası bir kanun ve usul alınacaktır.

Yasama da kendi ülke değil, yine global yasalar ele alınır. Ama birey hakları temelinde rıza ve sorumluluk kişilere verilmez ise huzur sağlamak zor olacak ve zorbalık görülecektir. Birçok ülke bunu beklemektedir.

Diktadan kurtulma ile her grup bir kutlama içinde olur, daha sonra yönetim kavgaları olacak diye beklenir. Global Evren bunu bekler müdahale için fırsat kollar. İsrail buna başladı, tek ülke, tek arazi denilse bile parçalanma beklenir.

Menfaat çatışması yerine birey hakkı ve imkanların paylaşımı olursa düzen kurulabilir. Geri göçler nedeniyle zaten nüfus yapısı da değişecektir. Düzeni yıkmak 12 gün olmuş ise de kurmak 12 aydan uzun sürebilir, yeter ki usul uygun ve düzgün olsun.

Suriye gerçeğinde halk üstün gücün hakimiyet için terör örgütlerini desteklemesi değil ama onların yurtlarından sürmeleri, başka ülkelere gitmeseler bile kendi ülkelerinde yabancı olmaları nedeniyle, zamanla açık ve gizli güçlerini toplar ve isyana birden katılırlar, 12 günde Şam'a girmişlerdir. Bundan sonra üstün güç desteklemeli, yoksa tümünden kaybedecektir.

Geri dönüşümün temel kaynağı, gerekçesi de yönetimin adil olması, terör değil, global kültür gibi birey hakları ve demokrasi olmalıdır. Eskiden olmayabilir ama yeni yönetimden beklenir.

- f) **İnsan Yapısı:** Dikta farklı grupları birbirine düşürmek ve aralarında düşmanlık yaratarak kendisine bağımlı kılar. 10 yıldan uzun süre bunu başardığı anlamındadır.

Tek insan türü vardır, bu çevre ile 200 bin yıl içinde elbet değişmiştir. Ancak Covid-19 hastalığında olduğu gibi, mitokondriyal DNA antijenini tutarak sadece insanları enfekte etmektedir. Bu bize aynı tür, aynı anne yumurta kaynaklı olduğumuzu, genetik kardeşliğin ispatıdır. Bu nedenle yerel yerlerde uzun süre oturanlar, lisansları ile farklı olduğunu sanırlar. Babuna dönemi ile 86 bin kan numunesi toplanmış, ayrı bir ırk var diye bakılmış, Orta Asya kökenli olduğu görülmüştür. Benzer çalışma Ermeniler yapmışlar ve onlar da Orta Asya kökenli olduğu görülünce bu çalışma gizlenmiştir.

50 bin yıl önce Dünya 6 derece ısınması ile birlikte Kutuplardaki buzlar erimiş, deniz yükselmiş, Cebelitarık açılarak Akdeniz 360 metre dolmuştur. Boğazlar ile deniz suyu Karadeniz'e ulaşmış ve 100 metre doldurmuştur. Mümbit olan Sahra yeri ve insanlar göç etmişlerdir. Buzullar Akdeniz'e kadar uzandı için, Afrika dışında yerleşim olsa bile minimaldir.

Göç başlıca 3 koldan olmuştur. 1) Kafkasya'dan Asya ve oradan Berring Boğazı ile Amerika'ya, 2) Anadolu'dan İtalya kuzeyine kadar gidilmiş, 3) Arabistan yolu ile Hindistan ve Çin'e yerleşilmiştir.

Kafkas ırkına beyaz, Hindistan'a gidenlere sarı ve Afrika'da kalanlara da siyah ırk denilmiştir. Anadolu göçü zayıftır. Bunun doğru olmadığı, ırk denilemeyeceği açıktır.

Göç var oluş için olmuş ise, geri dönüşte carlığın devamı için şart görülmelidir.

Suriye gerçeğinde halk darbeye karşı birleşmiş, bütün olmuş iken, hemen global kültür onları kabile ve ırklara bölerek parçalamayı düşünür.

Birlik ve beraberlik düşünen insanlar ise aynı kardeşlikte bütünleşirlerse, varlıklarını sürdürebilirler.

- g) **Sağlık durumu:** Bir toplum yaşam ve var oluş için sağlık durumuna bakmadan göçerken, geri dönüş için sağlık öne çıkar.

Mevcut bulunulan yer, Türkiye'de en üst sağlık yaklaşımı yapılırken, geri göçte sadece imkânı olan değil, sağlığı yerinde olma şartı önemlidir.

Sigorta durumu şarttır, yasa ücretsiz sağlık hizmeti verilmeyeceği şeklinde çıkmaktadır. Obama her kese hastalıkta acil yardım dahil verilmeli dedi, yasa halen çıkmamıştır.

Suriye gerçeğinde halk daha iyi veya yeterince yeterli sağlık koşulu olmadan geri göçmez. Bunun yolu transport imkânı var ise, eski yer ile iletişimi koparmadan yeni yere gidebilecektir. Global Evren, bunun maddi karşılığı olursa yapacaktır ki bu hemen imkânsız gibidir. Türkiye varken yapmak istenilmez.

- h) **Teknolojik yapı:** Yüksek Teknolojik Kültürel yapı özel yapılanmayı gerekli kılar. Darbe ve yıkılmış ülkede bu imkânsızdır.

Göçülen yerdeki hazır teknolojik yapı varken, geri dönmek olası olmaz, tersine daha fazla geri göç beklenebilir.

Burada hizmet götürülebilirse, başlıca beslenme ve konut konusu başta olmak üzere, sağlık ve eğitim desteği ile ancak olasıdır.

İnsanlar Tarım Kültürüne yakın olmaları ve hayvancılık dahil birçok beceri isteyenlere sahip, etkin çalışan ve bilen kişilere sahip olduğu için buradan başlamalıdır. Daha sonra teknolojik imkanlar getirilmelidir. Bu maddi olması değil, yap-işlet ve devret olanağı öne çıkmakta ve çıkacaktır.

Suriye gerçeğinde halka hizmet götürmek gerekir. Teknoloji buna olanak sağlar. Global Evren bunu kazanç olarak yaparsa, o halkı kaybeder. Bunun yerine Mortgage gibi, ipotekli satış usulü getirilmelidir. Bu sayede kendilerini benimseyen, destek veren ve uzun süre kabul eden yapı oluşabilir. Kavga ve döğüş beklentisi olanlar Afganistan dahil diğer kaybedilen durumları incelemeleri tavsiye edilir.

Kazanç, Faiz hesabı

Riba kelime anlamı olarak karşılığı olmayan haksız değer artışıdır. Faiz denilmesi haksızlıktır. Bir malı alıp bir yıl sonra aynen iade etmek, elde edilen kazançtan pay vermemek de haksız zarara neden olmak ile yine kabul edilemez.

Riba Kuran Ayetleri ^{2,3}

2/275-281: **2/275:** Haksız kazanç edinen kişi, ateş yemiş gibidir. (Riba yiyenler, şeytan (cin) çarpmış (asılsız fikirlere objede olmuş) kişi nasıl ayağa kalkarsa öylece kalkarlar. Bu onların, ribayı alışverişle aynı tutmalarından ileri gelir. Oysa Allâh alışverişi helal kıldı, ribayı haram. (Alışverişte aldığı için karşılığı ödenir; riba ise verilen borcun çeşitli miktarlarda fazlasıyla karşılığının alınmasıdır. Riba, karşılıksız yardımlaşma "infak" anlayışının tam zıddıdır.) Artık her kim Rabbinden gelen öğüt ile ribadan vazgeçerse, geçmişi ona aittir, hakkındaki hüküm ise Allah'ındır. Kim de döner riba alırsa, işte onlar ateş ehlidir. Onlar orada sonsuza dek kalırlar.)

2/276: Haksız kazanç gelirleri de yok eder. (Allâh ribayı (gelirini) mahveder, sadakayı (gelirini) ise artırır! Allâh, suçlarında ısrar eden nankörlerin hiçbirini sevmez.)

2/277: Hak edişe göre gereğini yapanlar korku ve endişe duymazlar. (İman edip bunun gereği olan yararlı fiilleri uygulayan, salâtı ikame eden ve zekâtı verenlerin Rableri indinde özel karşılıkları vardır. Korku yoktur onlar için ve onları hüznünlendirecek bir şey de olmaz.)

2/278: Haksız kazanç bulaşmış ise geri kalandan vaz geçin. (Ey iman edenler, Allah'tan korunmak için ribadan arta kalanı terk edin, eğer iman edenlerdenseniz.)

2/279: Haksız kazanç görülürse geri durmalı, vaz geçmelidir. (Eğer bunu yapmazsanız, bilin ki Allâh ve Rasûlüne savaş açmış olursunuz. Eğer bu yanlış tutumunuzu idrak edip bir daha yapmamak üzere vazgeçerseniz, anaparanızı almaya hak kazanırsınız. (Böylece) ne zulmetmiş ne de zulme uğramış olursunuz.)

2/280: Borç ödeme için haksız kazançlı, oranda para alınamaz. (Eğer (borçlu) ödeme sıkıntısı içindeyse, kolaylıkla ödeyebileceği zamana kadar süre tanıyın. Bununla beraber alacağınızı bağışlamanız sizin için çok daha hayırlıdır, eğer bilerseniz.)

2/281: Kazanç verilir ama haksız kazanç ateş gibidir. (Allâh'a döndürüleceğiniz o günden korunun. İşte o zaman her nefse kazandığı tamı tamına verilir ve onlara zulmedilmez.)

3/130: Haksız kazançtan korunmalı ve bu şekilde kurtuluşa erişilir. (Ey iman edenler, kat kat arttırılmış riba (faiz) yemeyin (tefecilik yasaklanmıştır)! Allah'tan (yaptıklarınızın getirisini kesinlikle yaşatacağı içindir ki) korunun; kurtuluşa eresiniz!

4/161: Haksız kazanç elde edenler azap içinde olurlar. Yasaklandığı hâlde riba almaları ve insanların mallarını haksız olarak yemeleri dolayısıyla idi (bu haram). Hakikati inkârı sürdürenler için feci azap hazırladık!

30/39: Haksız kazanç bir kar etme değildir. (İnsanların, malları artsın amacıyla riba almak üzere verdiği şey, Allâh indinde artmaz! Vechullâhu isteyerek zekât (tezkiye, saflaştırma) olarak verdiğinizize gelince; işte onlar kat kat arttıranların ta kendileridir!)

Hizmet üretirken, bu işin gelir, kazanç payı olması doğaldır. Alış-veriş bu bakımdan yapılmalıdır. Kar yasal zeminde eklenir. Bozulacak gıda maddelerinde bu oran %45-50 oranında, kayıplar olasılığı nedeniyle. Genel oran ise %20,25 düzeyi olmaktadır.

Döner Sermaye, Pamukkale Üniversitede Hizmet sunumlarında kâr payı dağıtımı

Hizmet alımı konusunda, uygulanan ve büyük kabul gören hususlar aşağıda özetlenmektedir.

- Her gelir getiren, makbuz kesen veya vezne ayrı havuz olarak hesap edilir.
- Elde edilen cirodan her birimden yapılan masraf çıkarılır.
- Zorunlu kesinti olarak %20, 25 amortisman payı, araç yenilenme payı ayrılmalıdır
- Net elde edilen kâr payı, hizmet sektörüne göre ayrılır, bireyin katkısı oranı önemlidir
- Birey katkısı olması ile %50 oran personele ayrılır

- Dağıtım yasal oran belirlenmiş ise, Öğretim Üyeleri %200, Hekimler %100, personel %50 ise, maaş toplamları ele alınır ve buna göre bazıları çarpılarak, bölünerek dağıtım olur.
- En alt kesim %50 payda 50TL altında ise artı olarak ekleme yapılır
- %10 ücretsiz kesintiler. Başkası veya ücret alınamayacak durumlar için
- Hizmet üreten yere, dolap, buzdolabı veya diğer malzeme alımları.
- %20 proje için maliyet ayırımı yapılır. Hizmet kalitesi arttırılması gibi yönlere ağırlık verilir. Bu oran pahalı ve kaliteli mal alınmış ise, cihazlara hizmet bedeli olarak ödenmiştir. Nikon marka Göz Bölümüne cihazlar bu yolla alınmıştır.

Dağıtım özet.

- Cirodan masraf çıkarılır
- %50 personel katkısı varsa dağıtılır
- %10 ücretsiz olgu, görünmez gider, ücret indirimi
- %20 hizmet veren yere mal ve donanım alımı
- %20 bonus veya belirli gelir getirecek, reklam harcamaları

Sonuçta 2 vakıf, 54 şirket ve 155 eleman ile Üniversiteye destek olunmuştur.

Diğer firma ve şirketler ile rekabet edebilmesi için, anlaşmaya, ***net kar Üniversitenin istediği şekilde harcanacaktır*** maddesidir.

Oluşan Boyut

Kantin ve kafeterya akşam yemek sunamadığımız için ağırlık verilmiş, neticede 50 milyon ciro 1,5 trilyona çıkarılmıştır.

Bir Kutu kola 2,5Lira iken, 1Lira yapılmış, 70 kuruşa alındığı %30 gelir temini amaçlı ve diğer alımlara da neden olduğu için reklam fiyatı uygulanmıştır. Günde 9 bin kutu satılınca, öğrenci sayısı 12 bin olduğu dikkate alınınca, firma 35 kuruşa indirmiş, bu durumda 75kuruşa fiyat verilmiştir. Pepsi ve Cola tercihi bireylere bırakılmış, rekabet hizmet sunumunda olmuş, bahçeye özel sandalye, şemsiye koyunca, diğer firmada koymuştur. Bahçe buluşma yeri haline dönüşmüştür.

Pınar gıda gelerek, patronları Babamın arkadaşı olma ötesinde, onlarda düşük ücretli mal vermiş ve yemek lokantalardan daha tercih edilen boyuta çıkmıştır. Kantinin bir kişi yeterli iken 8 kişi yöneten ve akşam eğitim boyutu ile yoğun hizmet sunan olmuşlardır.

Suriye gerçeğinde de yeme ve konaklama hizmetleri çadır ve geçici olacağı için kantin hizmetleri açığı kapatmalıdır. Öğle yemek Kızılay verebilir ama her zaman yemek bulabilmek için kantin hizmeti önemlidir.

Riba mantığı değil, elde edilen boyuta %30 kazanç ile piyasanın altında vermek olmalıdır.

Burada verilmek istenen husus, hizmet haksız kazanç, nasıl olsa ödemek zorundalar değil, hizmet temelli değildir. Vakıf temelli, üçüncü sektör mantığı olmalıdır.

Özel sektör kazanç, Kamu sektörü Devlet, Üçüncü sektör ise, ortaklı, paylaşım üzeredir ve Fatih usulü bir yapılanmadır.

Sonuç

İnsanlar bir arada olunca, imkanları paylaşma yerine benim olsun derler. İnsan Hakları kültüründe ise hak edişe bakılır ve dağıtım esastır. Bu insanlık var olduğundan beri olup, gelişip kalkınan toplumlarda yönetim modeline bakmadan oluştuğu gözlenmektedir.

Globalleşen Dünyada ise ülkeler artık bilinir ve insanlar tüm Evren ile mukayese ederler. Dikta rejimleri belirginleşir. Ya değişim yaşanmalı veya yıkılmaları mukadderdir. Zorbalık ise onları bir süre varlıklarını sürdürebilir ama parçalanma ve yıkılma kaçınılmazdır.

Göç bunun oluşmasını hızlandırır.

Geri göç olması ile daha sonra durum düzelse bile imkanlar yeterli olmadıkça beklenmemelidir.

Global Evren terör yolları ile bir yer, kaynak elde edebilir ama dikta yıkılınca sistem değiştirilmelidir.

Hizmet temelli destek ve yardım ile on yıllarca hakimiyeti sürdürebilirler. Yoksa dışlanır ve yok olurlar.

Vietnam da Amerika dışlanmış ama halen tüm köylerde dahil Coca Cola satılmakta, Tik ağacı mobilya olmasa da keresteleri bu sayede pazarlanmaktadır. Bu yaklaşım daha önce yapılması artık bir plan olarak görülmelidir. Kısaca hizmet götürmek ile sağlanabilmektedir.

Kaynaklar

- 1) Türk Ceza Kanunu, www.mevzuat.org.tr
- 2) Kuran: Ahmed Hulusi, www.ahmedhulusi.org
- 3) Kuran. Yaşar Nuri Öztürk. İnternette pdf
- 4) B. Güvenç. Sosyal Antropoloji Ders Notları, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
- 5) Katl, Fektuluhum kelimeleri geçen ayetler: www.acikkuran.com